

The Relationship between Gender and the Usage of Different Kinds of Politeness and Verbal Violence in Proverbs of Taleshi Language (Minaabadi Dialect of Ardabil Province)

Malahat Shabani Minaabad *¹

1. Assistant Professor of Linguistics and English Language Teaching, Payam Noor University, Tehran, Iran.

Received: 11/08/2020
Accepted: 18/11/2020

* Corresponding Author's E-mail:
m.shabani@pnu.ac.ir

Abstract

Language usage is one of the most prominent social distinctions among men and women, which is often manifested in speech. In terms of “social norms”, linguistic politeness is regarded as a completely standard behavior in society. Each culture has its own behavioral norms, and the behavior that conforms to rules is politeness. Some of the social norms can be found in folklore and oral literature, including proverbs. Therefore, by choosing Taleshi language, spoken in Minaabad region of Ardabil city, the researcher tried to study the linguistic politeness and different types of face threatening acts to answer the following research question: is there any relationship between the gender of speakers and the usage of different kinds of politeness in the proverbs of Taleshi language. For this purpose, the researcher first interviewed the old and middle-aged men and women, and then collected 180 proverbs and examined them based on the existence of politeness and verbal violence. The data were analyzed by Log-linear analysis in SPSS software. The results of the statistical analysis indicated that there is a significant relationship in the usage of different kinds of politeness and verbal violence in the proverbs of

different genders in Taleshi language, which, due to the community expectations, has also led to a difference in their social behavior.

Keywords: Sex; politeness; verbal violence; Taleshi language (Minaabadi dialect); proverb; face threatening.

Introduction

Research background

Locher and Bousfield (2008, p. 3) describe impoliteness as the “behavior that is face-aggravating in a particular context”. Women and men have different roles and functions in specific areas according to the social expectations. There have been many studies on the change of social behavior which, in turn, affects the linguistic behavior. Brown and Levinson (1987) conducted a study on the language of men and women in a Mayan community in Mexico to evaluate the hypothesis that women show more politeness than men. They believed that the level of politeness in a spoken interaction depends on the social relationship between the speaker and the listener, and that the signs of being polite showed social relationships. According to Leech (2014, p. 139), apart from being manifested in the content of conversation, politeness is also seen in the way the conversation as a whole is structured and managed by its participants. This means that the conversational behavior itself can be interpreted as being polite or impolite.

Fasold (1984) studied the gender differences in doing compliment. He called the phenomenon of compliments a bilingual phenomenon in which discourses 1 and 2 relate to social, communicative, and temporal situations.

In the field of combinatorics on words, many studies have focused on English. For example, Lakoof (1973) found that women use politer words, but most men do not use such words in their daily speech. She

also believed that women use more adjectives with adorable, seductive, sweet, sacred, and beautiful meanings compared to men.

Goals, questions, and assumptions

Various researchers such as Goffman (1967), Brown and Levinson (1987), Bousfield (2007), Culpeper (1996), and Culpeper et al. (2003) have investigated the category of politeness and impoliteness in language studies. While the positive face represents the need to be connected, the negative face represents the need to be independent (Yule, 2010).

Although this theory has been the basis of much research in different parts of the world, it has not been explored widely in different dialects spoken in cities of Iran. So, the researcher, according to the Brown and Levinson's politeness theory (1987), and Goffman's face-threatening acts (1967) attempts to answer the question of whether there is a difference in the types of politeness and violence used in the language spoken by male and female Taleshi speakers. Other sub-questions to be addressed include:

1. Is there a meaningful relationship between the proverbs used by men and women in terms of the level of politeness and gender of the speakers?
2. Is there a significant relationship between the proverbs used by men and women in terms of level of violence and gender of the speakers?
3. What kind of politeness is most evident in the proverbs used by men and women?
4. What kind of violence is most evident in the proverbs used by men and women?

Discussion and conclusion

Based on the results of the data analysis, it can be concluded that there is a significant difference in terms of the proverbs used by men and women based on the variables of politeness and violence. In this

study, which compared the content of the proverbs used by men and women to test the original hypothesis, it was significantly proven that there is a close relationship between gender and the usage of politeness and violence in the proverbs. These results are in line with those reported by Lakoo (1973) and Tannen (1990), but are inconsistent with the results of Spender (1980). Factors contributing to the development and continuation of these linguistic conditions include the violence resulting from the geopolitical situation of the region due to cultural and historical deprivations in the political and security terms that have influenced the manner of speaking and violent speech, since language is significantly a reflection of the culture and historical situation of the speakers.

Log-linear test was also used to test the secondary sub-hypotheses of the study. Confirming the first sub-hypothesis of the research using the Fi test, the findings showed that there was a significant relationship between the level of politeness and gender of the speaker, so the gender of the speaker influenced the politeness level of the proverbs used. The results of this study are in line with those of Brown and Levinson (1987). Among the factors that should be noted in relation to the emergence and continuation of this linguistic feature in this particular region and in this particular sub-dialect is the naturalization and acceptance of this linguistic status by the women of the community and the indirect efforts to promote and disseminate it. The influence of neighboring cultures and other ethnicities in Iran, where this situation is also widespread and prevalent, may be some of the other contributing factors.

By confirming the second sub-hypothesis of the study, it was found that the frequency of the types of violence used in men's proverbs varied. The results of this study are in line with those of Mohammadi (2016) and Mohammadkhani et al. (2006). Factors that indicate exclusively the emergence and in particular the persistence of this linguistic violence in this particular region can be traced to the long-

standing traditional-patriarchal family system and its continuation up to the modern times.

By examining the third sub-hypothesis of the study, it was shown that in terms of proverbs used by men and women, the percentage of politeness used by women was higher than men. On the other hand, the informal politeness used by women was more than the other types of politeness. Also, the percentage of proverbs used by men was higher than that of the women, while the use of words by men was higher than women. The results of this study are in line with those of Jannejad (2001), and Hamidi and Ameri (2015). The reasons for the emergence and continuation of these conditions include the fact that from a socio-linguistic point of view, women of high social class refuse to use impolite terms and expressions because they are always concerned with preserving their prestige and social status in the community.

In general, it can be said that men and women have different roles and functions in specific areas depending on the social expectations. This not only does make a difference in their social behavior, but also affects their linguistic behavior. Men of all ages use more slang terms when talking to males and females. While women try to use interactive strategies in their daily interactions and conversations, they do not want to feel superior to one another. In their conversations, women try to minimize differences of opinion in order to reach an agreement, and this agreement improves and guarantees their relationship, even if they are not fully satisfied with the final decision. Thus, it can be concluded that gender is one of the components of individual and social identities, and therefore, the relation of language and gender is a subset of the relation of language and identity. As a result, in the studies of gender related linguistics, language and linguistic behavior are considered as the symbolic capital of the expression of sexual identities.

References

- Bousfield, D. (2007). *Impoliteness in interaction*. John Benjamins Publishing Company.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness, some universals in language usage*. Cambridge University Press.
- Culpeper, J. (1996). Towards an anatomy of impoliteness. *Journal of Pragmatics*, 25, 349-67.
- Culpeper, J., Derek, B., & Anne, W. (2003). Impoliteness revisited: with special reference to dynamic and prosodic aspects. *Journal of Pragmatics*, 35, 545-79.
- Fasold, R. (1984). *The sociolinguistics of society*. Basil Blackwell.
- Goffman, E. (1967). *Stigma notes on management of spoiled identity* (translated into Farsi by Masood Kyanpour). Markaz Publication.
- Hamidi, F., & Ameri, P. (2015). Creativity and modernism in the deconstruction of mystical and conversational languages. *Women in Culture and Art*, 7(3), 389-404.
- Jannejad, M. (2001). *Language and gender; social linguistic research in linguistic differences between Iranian male and female speakers in conversational interaction*. PhD Thesis, University of Tehran, Tehran, Iran.
- Lakoof, R. (1973). *The logic of politeness; or minding your p's and q's*. In papers from the ninth regional meeting of the Chicago Linguistic Society. Chicago Linguistic society. 292-305.
- Leech, G. (2014). *The pragmatics of politeness*. Oxford University Press.
- Locher, M. A., & Bousfield, D. (2008). *Impoliteness in interaction*. John Benjamins.
- MohammadKhani, P., RezaeiDougah, A., Mohammadi, M., & AzadMehr, H. (2006). Prevalence of domestic violence patterns, its experiential commitment in men of weights. *Social Welfare Quarterly*, 21, 225-205.
- Mohammadi, M. (2016). *Violation of courtesy in Farsi-speaking social networks*. Master's Degree in Public Linguistics, Hamedan: Bu Ali Sina University.
- The Power of Talks Who Gets Heard and Why, Harward Business Review, September.
- Yule, G. (2010). *The study of language* (4th ed.). Cambridge University Press.

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی (گوش میناآبادی استان اردبیل)

ملاحت شعبانی میناآباد^{۱*}

(دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۲۱ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۲۸)

چکیده

یکی از مشخص‌ترین مرزهای اجتماعی مرزی است که بین زنان و مردان در استفاده از زبان وجود دارد و این مرز بیشتر در گفتار تجلی می‌یابد. از دیدگاه «هنجار اجتماعی» ادب زبان‌شناختی^۱، عملی کاملاً استاندارد در جامعه است. هر فرهنگی هنجارهای رفتاری خاص خود را دارد و رفتاری که با قوانین مطابقت دارد، ادب است. بخشی از هنجارهای اجتماعی را می‌توان در ادبیات عامه و شفاهی از جمله ضرب‌المثل‌ها جست‌وجو کرد. بنابراین، محقق با انتخاب زبان تالشی که در منطقه میناآباد شهرستان اردبیل بدان صحبت می‌شود و با بررسی ادب زبان‌شناختی و انواع تهدید وجهه در صدد پاسخ به این سؤال برآمد که آیا ارتباطی بین جنسیت گویشور و استفاده از انواع ادب و خشونت کلامی^۲ در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی وجود دارد یا خیر. به همین منظور، ابتدا پژوهشگر به‌صورت میدانی و مصاحبه با زنان و مردان سال‌خورده و میان‌سال، تعداد ۱۸۰ ضرب‌المثل را جمع‌آوری و سپس آن‌ها را بر اساس وجود ادب و خشونت بر اساس جنسیت بررسی کرد. بر مبنای تحلیلی که در ۱۸۰ ضرب‌المثل جمع‌آوری شده بر اساس نرم‌افزار اس.پی.اس.اس. نسخه ۲۵ انجام شد، نتیجه به‌دست آمده نشان می‌دهد که رابطه معناداری بین جنسیت گویشوران و وجود انواع ادب و خشونت در ضرب-

۱. استادیار گروه زبان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

*M.shabani@pnu.ac.ir

المثل‌های زبان تالشی وجود دارد که با توجه به انتظارات جامعه، این امر سبب بروز تفاوت در رفتار اجتماعی آن‌ها نیز شده است.

واژه‌های کلیدی: جنسیت، ادب، خشونت کلامی، زبان تالشی میناآبادی، ضرب‌المثل، تهدید و جبهه.

۱. مقدمه

از ویژگی‌های ذاتی زبان می‌توان به پویایی آن اشاره کرد که این مشخصه با قرار گرفتن در بستر جامعه و گروه‌های اجتماعی مختلف از لحاظ جنسیتی، طبقه اجتماعی، تحصیلاتی، گروه‌های سنی و ... جنبه‌های گوناگونی به خود می‌گیرد. منطقه میناآباد^۳ به‌منزله منطقه‌ای مرزی بین دو کشور ایران و آذربایجان، واقع در شهرستان نمین استان اردبیل، جایگاه ویژه‌ای در تحقیقات زبان‌شناختی دارد، زیرا نتایج آن بیانگر تشابهات و اختلافات زبانی مردم ساکن در مناطق مرزی دو کشور است که به شناخت بیشتر روند تغییرات زبانی موردنظر منجر می‌شود. با توجه به نیاز ضروری گونه تالشی و ارزش و اهمیت بررسی‌های زبانی و گویشی، بررسی زبان «تالشی» میناآباد می‌تواند در جهت تحقق اهداف بلند گویش‌شناسی و زبان‌شناسی گامی کوچک بردارد و در حفظ این بخش از میراث بزرگ فرهنگی و فکری سرزمین کهن ایران اثرگذار باشد. زبان تالشی از زبان‌های ایرانی گروه شمال غربی است که هم‌اکنون در حاشیه جنوب غربی دریای خزر، در استان اردبیل و کشور جمهوری آذربایجان به آن تکلم می‌شود. مجموعه گونه‌های متعدد و متنوع این زبان در سه گروه مشخص، یعنی تالش شمالی، تالش مرکزی و تالش جنوبی قابل طبقه‌بندی است. این زبان ویژگی‌های منحصر به فرد آوایی^۴، واژگانی^۵، ساخت‌وازی^۶ و نحوی^۷ دارد که با آنچه در زبان فارسی معیار مشاهده می‌شود تا حدی تفاوت دارد. با وجود اینکه تاکنون بررسی‌هایی در این زمینه‌ها صورت گرفته است، اما بُعد اجتماعی و تأثیر جنسیت در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی میناآبادی استان اردبیل در اثری مشاهده نشده است. بنابراین، این مقاله با بررسی ارتباط بین جنسیت

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

گویشور و کاربرد انواع ادب و خشونت کلامی در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی میناآبادی استان اردبیل سعی دارد فرضیه‌های مطرح‌شده را تجزیه و تحلیل کند. بنابراین نویسنده با درنظر گرفتن خلأهایی که در این زمینه وجود دارد بر اساس نظریه ادب براون و لوینسون^۸ (1987)، و انواع تهدید و جهت گافمن^۹ (1967) سعی دارد به این سؤال پاسخ دهد که آیا ارتباطی بین کاربرد انواع ادب و خشونت استفاده‌شده در ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده توسط گویشوران زبان تالشی و متغیر جنسیت وجود دارد؟ سؤالات فرعی دیگری که می‌تواند مطرح شود این است که آیا بین ضرب‌المثل‌ها از نظر سطح ادب و جنسیت گویشور رابطه معناداری وجود دارد؟ آیا بین نوع ضرب‌المثل‌ها از نظر سطح خشونت و جنسیت گویشور رابطه معناداری وجود دارد؟ کدام نوع ادب در ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده توسط زنان و مردان بیشتر مشهود است؟ کدام نوع خشونت در ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده توسط زنان و مردان بیشتر مشهود است؟

۲. پیشینه تحقیق

وارداف^{۱۰} (2006) با تمایز گذاشتن میان «جنس زیست‌شناختی» و «جنسیت فرهنگی - اجتماعی»، مسئله جنسیت در زبان را بیشتر پدیده‌ای فرهنگی و بافت‌محور تلقی می‌کند. با این حال، وی به دو نظام جنسیتی طبیعی و دستوری در زبان‌ها قائل می‌شود و به تفاوت‌های آوایی و زبرزنجیری، واژگانی، دستوری، معنایی و گفتمانی یا ارتباطی نیز اشاره می‌کند. سپس، به راهبردهای ارتباطی نظیر بحث و مجادله، واکنش نشان دادن (سؤال کردن، تشویق به صحبت کردن، تأیید)، قطع گفتار، اهداف مختلف آن (همدلی، کنترل و مانند آن) و تفاوت آن در دو جنس می‌پردازد.

زنان و مردان با توجه به انتظارات جامعه، نقش و عملکرد متفاوتی در حوزه‌های خاص دارند. این امر که سبب بروز تفاوت در رفتار اجتماعی آن‌ها می‌شود و بر روی رفتار زبانی آن‌ها نیز اثرگذار است مطالعات زیادی را در پی داشته است. محمدخانی و همکاران (۱۳۸۵) در تحقیقی با عنوان «شیوع الگوی خشونت خانوادگی»، به این نتیجه رسیده‌اند که مردان بیشتر از زنان مرتکب انواع خشونت از جمله خشونت کلامی می‌شوند و در عین حال زنان بیشتر قربانی خشونت بوده‌اند.

نوشین فر (۱۳۸۱) در تحقیقی به بررسی نقش جنسیت بر روی گونه‌های گفتاری زبان در جامعه پرداخته و به این نتیجه دست یافته است که در زبان فارسی باوجود اینکه تفاوت‌های جنسیتی در کلام وجود دارد، اما این تفاوت‌ها فرازبانی و غالباً ناخودآگاه هستند، به‌طوری که به‌دلیل جزئی بودنشان هیچ کدام از جنسیت‌ها متوجه این تفاوت‌ها نمی‌شوند.

براون و لوینسون (۱۹۸۷) با مطالعه بر روی زبان زنان و مردان در یکی از جوامع مایا در مکزیک بر آن شدند تا این فرضیه را در بوته آزمایش قرار دهند که زنان بسیار مؤدب‌تر از مردان هستند. وی بر این باور بود که سطح ادب در یک تعامل گفتاری به رابطه اجتماعی بین مخاطب و شنونده بستگی دارد، و آن دسته از نشانه‌هایی که حاکی از مؤدب بودن است، روابط اجتماعی را به‌خوبی نشان می‌دهند.

۳. مبانی نظری

۳-۱. جنسیت و ادب در گفتار

با بررسی نقش جنسیت در راهکارهای ادب در کنش گفتار می‌توان به تانن^{۱۱} (p. 1990) اشاره کرد که به زبان‌شناسی جنسیت از منظر گفتمانی می‌پردازد. او معتقد است کیفیت ادای مقصود (فارغ از معنای آن) مهم‌تر از برقراری ارتباط به معنای ادای منظور و مقصود است. وی یکی از عوامل دوام سبک‌های ویژه گفتاری هر یک از دو جنس را تمایل هر یک به برقراری ارتباط بیشتر با هم‌جنسان خود می‌داند. از طرف دیگر بنا به عقیده فراسر^{۱۲} (۱۹۹۰) شخص می‌تواند چهار دیدگاه متفاوت از ادب را از همدیگر متمایز کند: دیدگاه «هنجار اجتماعی»، دیدگاه «اصل مکالمه‌ای»، دیدگاه «مکالمه‌ای - ارتباطی» و دیدگاه «حفظ وجهه».

دیدگاه دیگری که متفاوت از ادب است ادب به‌عنوان «قاعده مکالمه‌ای»^{۱۳} است که به اصل همیاری^{۱۴} گرایس^{۱۵} (۱۹۷۵)، مربوط است. اصل همیاری می‌گوید که شرکت‌کنندگان در مکالمه سعی می‌کنند به‌منظور انتقال کارآمد اطلاعات، همیاری داشته باشند. او چهار قاعده مکالمه‌ای از جمله اصل کیفیت^{۱۶}، اصل کمیت^{۱۷}، اصل ارتباط^{۱۸} و اصل شیوه بیان^{۱۹} را، که اصل همیاری را شکل می‌دهند، تعیین کرد.

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

و درنهایت، آخرین کاربرد ادب، ادب به مثابه وسیله‌ای برای حفظ وجهه است. گافمن (1967) معتقد است وجهه ارزش اجتماعی مثبتی است که فرد مدعی آن است، به گونه‌ای که در ارتباطی خاص، دیگران آن را می‌پذیرند. وجهه، ارزشی است که بر اساس ویژگی‌های اجتماعی مورد تأیید، توصیف می‌شود. از دید گافمن وجهه چیزی نیست که فرد منحصرأ خودش ساخته باشد بلکه وجهه «دارایی عمومی» است، یعنی چیزی است که تنها در روابط متقابل اجتماعی معنا می‌یابد و وابسته به دیگران است.

۲-۳. خشونت کلامی

بر اساس تعریف اسپیلبرگر^{۲۰} (1971)، متخصص حوزه خشونت، خشم حالتی است عاطفی که از نظر شدت، از تحریک ملایم تا عصبانیت شدید تغییر می‌کند. رفتارهای انسانی، مفاهیم و مقاصد در پی آن‌ها، در نظام‌های ارتباطی به شیوه‌های متفاوتی رمزگذاری می‌شوند که نتیجه آن تولید گفتمان‌های متفاوت است. در مواقعی که تنش زیادی میان مخاطبان وجود دارد، خشونت زبانی به حدی افراطی است که مخالفت‌های میان مخاطبان به کار گرفته می‌شوند. میرزایی (۱۳۹۵) معتقد است که در بررسی خشونت کلامی دو پیام مجزا به مخاطب مخابره می‌شود، یکی پیام موردنظر گوینده و دیگری خشم او. پیام موردنظر در فرانش تجربه و در بخش مانده از فرانش بینافردی قابل بررسی است، اما بازنمایی پیام خشم را طبیعتاً در فرانش بینافردی و در بخش وجهه باید جست‌وجو کرد. مراحل خشونت زبانی را می‌توان به سه مرحله خشونت بالقوه، خشونت جنینی و خشونت متبلور تقسیم‌بندی کرد. خشونت بالقوه به تهاجمی بودن رفتار شخص مربوط می‌شود که در موقعیت‌های متفاوت می‌تواند به نمایش درآید. از طرف دیگر خشونت جنینی می‌تواند عوامل آغاز خشونت زبانی باشد. در این نوع از خشونت، خشونت از یک مخاطب شروع می‌شود و چندین واکنش را از سوی مخاطب دریافت می‌کند.

مرحله سوم، خشونت متبلور است؛ رفتارهای متفاوتی که فرد در مقابل رفتارهای مخاطب از خود نشان می‌دهد، به‌ویژه با قاطعیت وارد معرکه و سبب افزایش خشونت می‌شود. در این نوع خشونت از اهانت استفاده می‌شود و نیز تهدید (اغلب به صورت

القا و فرمان بدنی، مثلاً من سرت را می‌شکنم) که با خصومت انجام می‌گیرد و سوای آن، با اعمال پراگماتیک (اصالت عمل) قابل ملاحظه‌ای که در حرف‌ها رد و بدل می‌شود همراه است. و در نهایت مرحله چهارم، خشونت بدنی است که خارج از مجال پژوهش حاضر است. در این نوع خشونت، آخرین توسل به راه‌حل برای ایجاد تفاهم (بالعکس حرف خود را به کرسی نشاندن) خشونت بدنی است که اغلب عملی یا با حرکات دست و بدن است و در شرایط افزایش تنش، فحش و تهدید به‌کار می‌رود.

۴. روش و هدف از پژوهش

روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع تحلیل محتوا و به‌صورت کیفی و کمی است و شیوه گردآوری داده‌ها میدانی و بر اساس مصاحبه با افراد میان‌سال و مسن است. ابزار گردآوری پژوهش مصاحبه بود و در جاهایی که امکان انجام مصاحبه وجود نداشت محقق از روش کتابخانه‌ای بهره گرفته و از کتاب‌های داستانی و نمایشنامه‌ها استفاده کرده است. هدف اصلی پژوهش با منطبق بودن بر نظریه چارچوب پژوهش، تلفیقی از نظریه ادب براون و لوینسون (۱۹۸۷)، و انواع تهدید و جهت گافمن (۱۹۶۷) بررسی ارتباط بین جنسیت گویشور و کاربرد انواع ادب و خشونت کلامی در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی است که بر اساس آن کدگذاری مطالب بیشتر مبتنی بر بودن یا نبودن صفات مذکور در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی بر اساس جنسیت گویشور است. با توجه به حجم بالای ضرب‌المثل‌ها فقط به تحلیل ۱۸۰ ضرب‌المثل بسنده شد که مشهورترین و رایج‌ترین ضرب‌المثل‌ها در بین مردم بود و برای نشان دادن چگونگی تحلیل محتوایی آن‌ها ده ضرب‌المثل برای نمونه در قسمت بحث و بررسی ارائه شده است.

۵. بحث و بررسی

۵-۱. تحلیل واژگان و ضرب‌المثل‌ها

از مجموع ضرب‌المثل‌های جمع‌آوری شده به بررسی ۱۸۰ ضرب‌المثل استفاده شده — که مصطلح‌ترین و رایج‌ترین ضرب‌المثل‌ها در بین زنان و مردان تالش‌زبان استان اردبیل

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

است — می‌پردازیم. در این پژوهش ده ضرب‌المثل برای نمونه ذکر و تحلیل شده است.

۱. یولون سخانون پشو بی، دیی نیب (سخنان بزرگان، زمان‌بر هست، ولی دروغ نیست).

Yulun sexanun peshu baæbe, dei nibæbe.

این ضرب‌المثل بیشتر به‌منزله نصیحت توسط ریش‌سفیدان به‌کار می‌رود و «سخنان بزرگان» هم اشاره به صحبت‌های منطقی مردان قدیمی هست که حاکی از تجربه دیرینه آن‌هاست. در این ضرب‌المثل هر چهار قاعده مکالمه‌ای از جمله اصل کیفیت، اصل کمیت، اصل ارتباط و اصل شیوه بیان، که اصل همیاری را شکل می‌دهند به‌کار رفته است. با حفظ وجهه این ضرب‌المثل با عدم خشونت زبانی همراه است.

۲. بَ تانبَل وِی وُ تشون بَ آید، وُته وو آیدو (به عروس تنبل گفتند در را ببند گفت باد می‌بندد).

Bæ tambælæ væi vutf une bæ æidæ, vute vu æibædui.

این ضرب‌المثل به‌منزله کنایه، زمانی به‌کار می‌رود که فرد کار موکول‌شده را به کسی دیگر واگذار کند. این ضرب‌المثل با تصور زنان به‌منزله عضو فرودست جامعه، سعی در تحقیر زنان دارد. در این مثل با وجود اینکه مکالمه ارتباطی برقرار شده، ولی با خدشه‌دار کردن وجهه مخاطب فاقد ادب گفتاری است.

۳. گو ماردِ گودوش آرشی (وقتی گاو بمیرد، دیگر ظرفی که توش شیر می‌دوشند به درد نمی‌خورد).

Gu ma rde, guduf arf iæ

این ضرب‌المثل با حفظ وجهه، سعی دارد اصل ادبی لیچ با عنوان اصل تواضع را رعایت کند و مخاطب را که معمولاً جنس مذکر است بزرگ نشان دهد. این ضرب‌المثل که با محترم دانستن و بزرگ خواندن سعی می‌کند به بزرگ خاندان ادب و احترام بگذارد، با حفظ قاعده مکالمه هیچ‌گونه خشونتی را در پی ندارد.

۴. یا حَ ببَ بوکو، یا بو ببَ حَ کو (خر را ببر پیش بار یا بار را بیاور پیش خر).

Ya hæ bæ bæ bu ku, ya bu bæ bæ hæ ku.

این ضرب‌المثل که معادل اصطلاح فارسی «آدم نفهم» است، و ریتم خاصی نیز برای تأکید دارد، برای بیان نفهمی و درک نکردن موقعیت توسط افراد استفاده می‌شود. این ضرب‌المثل دارای بی‌ادبی صریح است و گوینده، شنونده را تحقیر کرده و علاوه بر تهدید وجهه مثبت شنونده، ادب به‌منزله اصل مکالمه‌ای در آن رد شده است. از نظر میزان و مرحله خشونت نیز باید گفت که این ضرب‌المثل خشونت کلامی بیشتری دارد.

۵. ماردَح نال رو نوندی (دنبال نعل خر مرده است).

Mardæ hæ nalə ru: nævə ndæi.

این ضرب‌المثل زمانی به‌کار می‌رود که مخاطب بخواهد چیزی را به نفع خود تمام کند. درحقیقت این ضرب‌المثل برای افرادی صدق می‌کند که از موقعیت سوءاستفاده می‌کنند. این مثل دارای بی‌ادبی صریح است و گوینده شنونده را تحقیر می‌کند. با توجه به اینکه شنونده از بار ادبی ضرب‌المثل به‌کار برده واقف است، نوعی خشونت کلامی از نوع خشونت جنینی دارد.

۶. کافشَنَدَ بز، کَنَدَ نیچی (در بیرون از خانه بز، در داخل خانه گرگ).

Kaff ænændæ bæ z, kændæ neitʃ i.

این ضرب‌المثل بیشتر برای پسران و مردان به‌کار می‌رود و در شرایطی که فرد دو شخصیت متفاوت در برخورد یا مقابله با تهدیدهای بیرونی دارد به‌کار می‌رود. این ضرب‌المثل زمانی به‌کار می‌رود که انتظار می‌رود مردان در بیرون از خانه باید قدرت بیشتری داشته باشند. در اینجا از بی‌ادبی صریح استفاده شده است و سعی در به‌چالش کشاندن شنونده دارد.

۷. کینه بَ ت وِتم وِی گووش بمَسع (به دختر می‌گویم تا عروس بشنوه).

Kinæ bætə vutə me væI bæ mæsə .

زمانی که فرد بخواهد حرف‌هایش را غیرمستقیم به نفر سومی در جمع بفهماند از این ضرب‌المثل استفاده می‌کند. این ضرب‌المثل بیشتر برای زنان به‌کار می‌رود. باوجود اینکه ادب رسمی نسبت به مخاطب دوم وجود دارد ولی مخاطب اول را مورد تحقیر قرار می‌دهد. درحقیقت با خشونت جنینی همراه است که گوینده با حفظ وجهه مخاطب، سعی در آغاز خشونت زبانی دارد.

۸. اشته نَن بَ بوونم (مادرت را به عزایت می‌نشانم).

əʃ tə nænæ bæbuvnem

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

در زمان تهدید مخاطب، از این ضرب‌المثل استفاده می‌شود. با وجود اینکه گوینده این ضرب‌المثل قدرت خاصی را هنگام بیان آن در خود احساس می‌کند با اشاره به نقطه ضعف جنس مؤنث سعی در نشان دادن قدرت خود دارد. این ضرب‌المثل علاوه بر خشونت متبلور، بی‌ادبی صریح نیز دارد.

۹. هسو هسو خوشگلوی بکا، هیوژن هیوژن زیرنگوی بکا (هوو هوو رو خوشگل می‌کند، جاری جاری را زرنک می‌کند).

Hævu hævu xof gelu bækai, hivæg en hivæg enə zirə ngu bækai.

زمانی که فرد حس رقابت و حسادت به اطرافیانش را در شخصی ببیند از این ضرب‌المثل استفاده می‌کند. این ضرب‌المثل بین زنان بیشتر مصطلح است. با اشاره به ویژگی منفی، چشم و هم‌چشمی را مختص جنس مؤنث می‌شمرد و وجهه مخاطب را خدشه‌دار می‌کند. با ایجاد خشونت جنینی، بی‌ادبی صریح نسبت به جامعه زنان دارد.

۱۰. وسکا گوون س ب بای (طرف سنگین ترازو برنده است).

Veskæ gvunæ sæ bæbai.

هدف از بیان این ضرب‌المثل نصیحت کردن مخاطب است و فرد را از مورد تمسخر قرار گرفتن آگاه می‌کند. این ضرب‌المثل دارای ادب به‌منزله «قاعده مکالمه‌ای» است؛ یعنی هر چهار اصل مکالمه رو رعایت کرده است و با بزرگ نشان دادن مخاطب سعی در حفظ وجهه دارد.

۲-۵. یافته‌های توصیفی متغیرهای موردبررسی

۱-۲-۵. آمار توصیفی متغیرهای موردبررسی

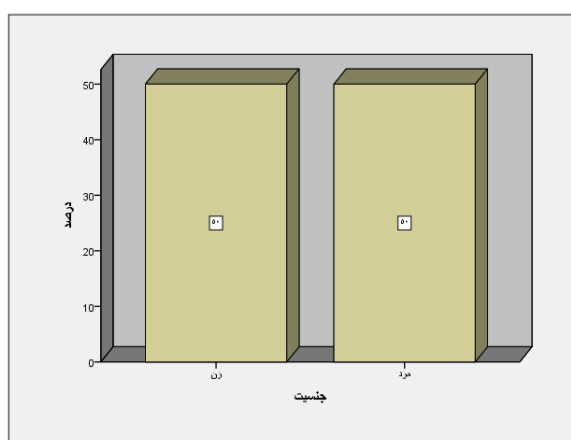
۱-۱-۲-۵. ضرب‌المثل‌های جمع‌آوری شده از زنان و مردان

با توجه به جدول ۱ و نمودار ۱ از ۱۸۰ ضرب‌المثل‌های بررسی شده، ۹۰ مورد (۵۰ درصد) از زنان و ۹۰ مورد از (۵۰ درصد) مردان جمع‌آوری شده است.

جدول ۱: درصد فراوانی ضرب‌المثل‌های جمع‌آوری شده از زنان و مردان

Table 1: Frequency of proverbs used by men and women

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد صحیح	درصد تجمیعی
زنان	۹۰	۵۰	۵۰	۵۰
مردان	۹۰	۵۰	۵۰	۱۰۰
کل	۱۸۰	۱۰۰	۱۰۰	

نمودار ۱: درصد فراوانی ضرب‌المثل‌های جمع‌آوری شده از زنان و مردان

Figure 1: Frequency of proverbs used by men and women

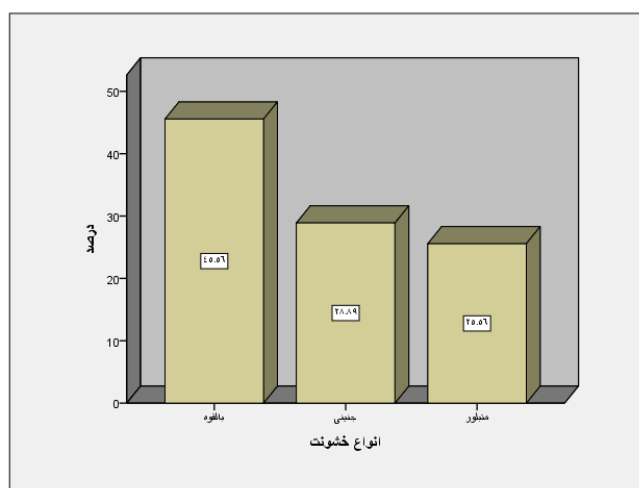
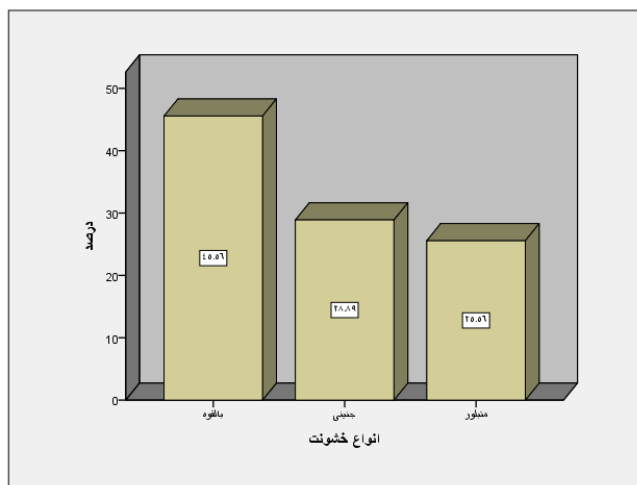
۲-۱-۲-۵. انواع خشونت بررسی شده در جملات

با توجه به جدول ۲ و نمودار ۲ از ۱۸۰ متن بررسی شده ۸۲ مورد (۴۵,۵ درصد) مربوط به خشونت بالقوه، ۵۲ مورد (۲۸,۹ درصد) مربوط به خشونت جنینی و ۴۶ مورد مربوط به خشونت متبلور (۲۵,۶ درصد) بود.

جدول ۲: درصد فراوانی انواع خشونت بررسی شده

Table 2: Frequency of the types of violence

انواع خشونت	فراوانی	درصد	درصد صحیح	درصد تجمیعی
بالقوه	۸۲	۴۵,۵	۴۵,۵	۴۵,۵
جنینی	۵۲	۲۸,۹	۲۸,۹	۷۴,۴
متبلور	۴۶	۲۵,۶	۲۵,۶	۱۰۰
کل	۱۸۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰	

نمودار ۲: درصد فراوانی انواع خشونت بررسی شده
Figure 2: Frequency of the types of violence

۳-۱-۲-۵. انواع ادب در متن بررسی شده

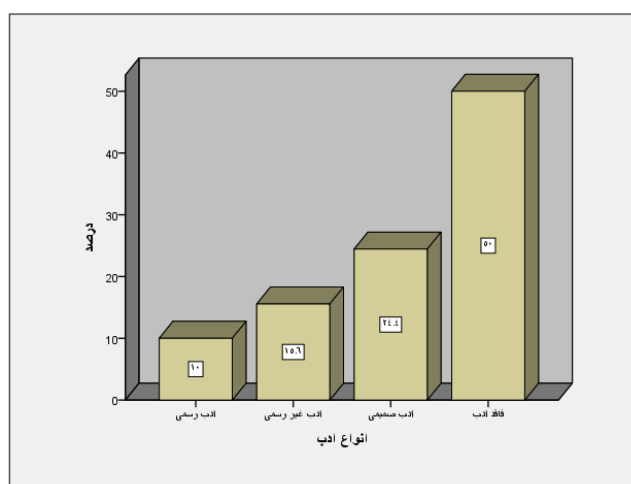
با توجه به جدول ۳ و نمودار ۳ از ۱۸۰ مورد ضرب‌المثل‌های بررسی شده، ۱۸ مورد (۱۰ درصد) مربوط به ادب رسمی، ۲۸ مورد (۱۵٫۶ درصد) مربوط به ادب غیررسمی،

۴۴ مورد (۲۴,۴ درصد) مربوط به ادب صمیمی و ۹۰ مورد ضرب‌المثل‌ها (۵۰ درصد) فاقد ادب بودند.

جدول ۳: درصد فراوانی انواع ادب بررسی شده

Table 3: Frequency of the types of politeness in the texts

انواع ادب	فراوانی	درصد	درصد صحیح	درصد تجمعی
ادب رسمی	۱۸	۱۰	۱۰	۱۰,۰
ادب غیررسمی	۲۸	۱۵,۶	۱۵,۶	۲۵,۶
ادب صمیمی	۴۴	۲۴,۴	۲۴,۴	۵۰,۰
فاقد ادب	۹۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۱۰۰,۰
کل	۱۸۰	۱۰۰	۱۰۰	

نمودار ۳: درصد فراوانی انواع ادب در متن مورد بررسی

Figure 3: Frequency of the types of politeness in the texts

۵-۲-۱-۴. سطح خشونت در متن بررسی شده

با توجه به جدول ۴ و نمودار ۴ از ۱۸۰ مورد ضرب‌المثل‌های بررسی شده ۲۶ مورد (۱۴,۴ درصد) مربوط به سطح خشونت بالا، ۴۸ مورد (۲۶,۷ درصد) مربوط به سطح

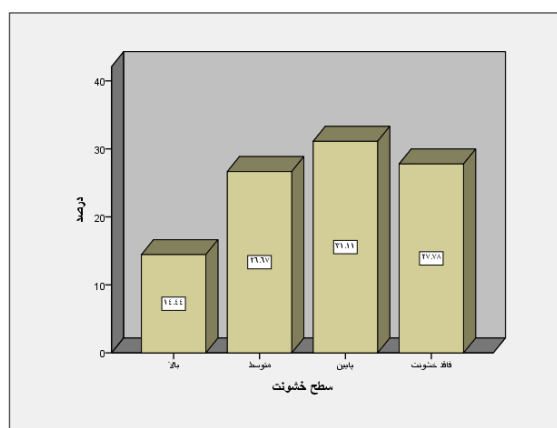
رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

متوسط، ۵۶ مورد (۳۱,۱ درصد) مربوط به سطح پایین و ۵۰ مورد (۲۷,۸ درصد) مربوط به ضرب المثل های فاقد خشونت بود.

جدول ۴: درصد فراوانی سطح خشونت بررسی شده

Table 4: Frequency of violence level in the texts

سطح خشونت	فراوانی	درصد	درصد صحیح	درصد تجمعی
بالا	۲۶	۱۴,۴	۱۴,۴	۱۴,۴
متوسط	۴۸	۲۶,۷	۲۶,۷	۴۱,۱
پایین	۵۶	۳۱,۱	۳۱,۱	۷۲,۲
فاقد خشونت	۵۰	۲۷,۸	۲۷,۸	۱۰۰
کل	۱۸۰	۱۰۰	۱۰۰	

نمودار ۴: درصد فراوانی سطح خشونت در متن بررسی شده

Figure 4: Frequency of violence level in the texts

۵-۱-۲-۵. سطح ادب در متن بررسی شده

با توجه به جدول ۵ و نمودار ۵ از ۱۸۰ ضرب المثل بررسی شده ۵۴ مورد (۳۰ درصد) مربوط به سطح ادبی بالا، ۳۴ مورد (۱۸,۹ درصد) مربوط به سطح ادبی متوسط، ۳۲

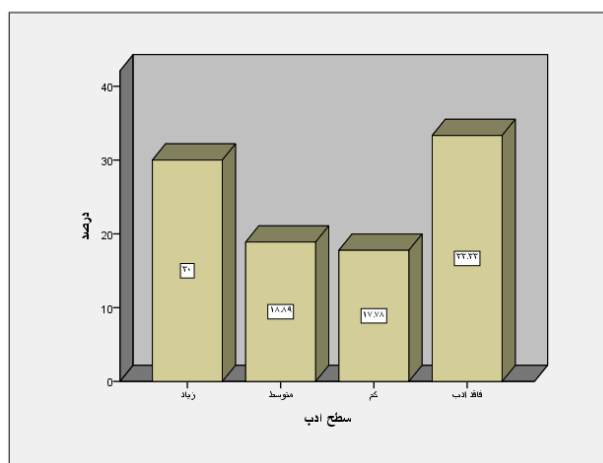
سال ۸، شماره ۳۶، بهمن و اسفند ۱۳۹۹ _____ دوماهنامه فرهنگ و ادبیات عامه

مورد (۱۷,۸ درصد) مربوط به سطح ادبی کم و ۶۰ مورد از ضرب‌المثلها (۳۳,۳ درصد) فاقد ادب بودند.

جدول ۵: درصد فراوانی سطح ادب بررسی شده

Table 5: Frequency of politeness level in the texts

سطح ادب	فراوانی	درصد	درصد صحیح	درصد
زیاد	۵۴	۳۰	۳۰	۳۰
متوسط	۳۴	۱۸,۹	۱۸,۹	۴۸,۹
کم	۳۲	۱۷,۸	۱۷,۸	۶۶,۷
فاقد ادب	۶۰	۳۳,۳	۳۳,۳	۱۰۰
کل	۱۸۰	۱۰۰	۱۰۰	

نمودار ۵: درصد فراوانی سطح ادب در متن بررسی شده

Figure 5: Frequency of politeness level in the texts

۲-۲-۵. آمار استنباطی

۱-۲-۲-۵. بررسی فرضیه‌های تحقیق

الف) فرضیه اصلی تحقیق

ارتباط معناداری بین کاربرد انواع ادب و خشونت کلامی استفاده‌شده در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی استان اردبیل و متغیر جنسیت وجود دارد.

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

برای بررسی فرضیه اصلی تحقیق از آزمون لگ خطی استفاده شد. آزمون لگ خطی، معمولاً برای یافتن ارتباط بین بیش از دو متغیر «گروه بندی» یا «طبقه بندی» شده به کار می رود. با توجه به جدول ۶ نتایج این آزمون نشان داد که ارتباط معناداری در کاربرد انواع ادب بر اساس جنسیت و انواع ادب در انواع خشونت وجود دارد ($P \leq 0.5$)، اما سایر متغیرها از جمله انواع خشونت در جنسیت و جنسیت در انواع ادب و انواع خشونت از لحاظ آماری معنادار نبودند.

جدول ۶: آزمون لگ خطی برای بررسی فرضیه اصلی تحقیق

Table 6: Log-linear test to investigate the main research hypothesis

متغیر	خی دو	درجه آزادی	معناداری
انواع ادب / انواع خشونت	۲۵,۱۰۸	۶	۰,۰۰۰
جنسیت / انواع ادب - انواع خشونت	۰,۰۰۰	۶	۱,۰۰۰
جنسیت / انواع ادب - انواع خشونت	۰,۰۰۰	۸	۱,۰۰۰
انواع خشونت در جنسیت	۰,۰۰۰	۲	۱,۰۰۰
جنسیت / انواع ادب	۲۴۹,۵۳۳	۳	۰,۰۰۰
جنسیت / انواع خشونت	۰,۰۰۰	۲	۱,۰۰۰
جنسیت / انواع خشونت - جنسیت / انواع ادب	۰,۰۰۰	۶	۱,۰۰۰

ب) فرضیه های فرعی تحقیق

۱. رابطه معناداری بین ضرب المثل ها از نظر سطح ادب و جنسیت گویشور وجود دارد.

برای بررسی دومین فرضیه فرعی تحقیق از آزمون لگ خطی استفاده شد. نتایج آزمون نشان داد که بین سطح ادب و جنسیت گویشور رابطه معناداری وجود دارد ($P \leq 0.05$). بنابراین جنسیت گویشور بر سطح ادبی ضرب المثل های استفاده شده تأثیر

دارد. از طرفی طبق جدول ۷ نوع متن نیز از نظر آماری معنادار است، اما در سایر متغیرها از جمله نوع متن، جنسیت و نوع متن، سطح ادب، جنسیت از لحاظ آماری رابطه معناداری وجود ندارد ($P \geq 0.05$).

جدول ۷: آزمون لگ خطی برای بررسی فرضیه دوم فرعی تحقیق

Table 7: Log-linear testing of second sub-hypothesis

متغیر	خی دو	درجه آزادی	معناداری
نوع متن	۲۰,۳۸۸	۱	۰,۰۰۰
نوع متن در جنسیت	۰,۰۰۰	۱	۱,۰۰۰
سطح ادب / جنسیت	۱۶۹,۴۲۳	۳	۰,۰۰۰
نوع متن / سطح ادب / جنسیت	۱,۴۹۵	۳	۰,۶۸۳
نوع متن / جنسیت - سطح ادب / جنسیت	۲,۳۵۵	۶	۰,۸۸۴

۲. بین نوع ضرب المثل های استفاده شده از نظر سطح خشونت و جنسیت گویشور رابطه معناداری وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه تحقیق از آزمون لگ خطی استفاده شد. با توجه به جدول ۸ نتایج این آزمون نشان داد که بین سطح خشونت و جنسیت رابطه معناداری وجود دارد ($P \leq 0.05$). این بدان معناست که تفاوت معناداری در سطح خشونت بر اساس جنسیت گویشور وجود دارد. از طرف دیگر، رابطه معناداری در نوع متن نیز وجود داشت، درحالی که سایر متغیرها از لحاظ آماری معنادار نبودند. این بدان معناست که گفتار مردان دارای خشونت بیشتری است.

جدول ۸: آزمون لگ خطی برای بررسی دومین فرضیه فرعی تحقیق

Table 8: Log-linear testing of second sub-research hypothesis

متغیر	خی دو	درجه آزادی	معناداری
نوع متن در سطح خشونت در جنسیت	۷,۱۲۵	۳	۰,۰۶۸

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحظه شعبانی میناآباد

نوع متن	۲۰,۳۸۸	۱	۰,۰۰۱
سطح خشونت در جنسیت	۹۷,۴۸۸	۳	۰,۰۰۰
نوع متن در سطح خشونت	۱۲,۳۷۱	۳	۰,۰۰۶

۳. انواع ادب در ضرب‌المثل‌های به‌کار رفته از سوی زنان و مردان یکسان است. برای بررسی فرضیه این تحقیق از آزمون لگ خطی استفاده شد. جدول ۹ نشان می‌دهد که در مجموع ضرب‌المثل‌های به‌کار رفته از سوی زنان و مردان در این تحقیق درصد ادب به‌کار رفته شده در زنان بیشتر از مردان بود. از طرف دیگر، ادب غیررسمی استفاده‌شده در زنان نسبت به سایر انواع ادب کاربرد بیشتری داشته است. از طرف دیگر درصد استفاده از ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده در مردان که فاقد ادب باشد ۳۳,۹ درصد بوده که در مقایسه با زنان (۵,۰ درصد) بیشتر بود. در مجموع، نتایج آزمون رد فرضیه مربوطه را اثبات می‌کنند.

جدول ۹: آزمون لگ خطی برای تعیین تعداد انواع ادب در ضرب‌المثل‌های بررسی‌شده
Table 9: Log-linear test to determine the number of politeness types in proverbs

نوع جمله جنسیت انواع ادب	مشاهده‌شده		باقیمانده
	تعداد	درصد	
ضرب‌المثل‌های زن	۹,۵	۱۰,۶	۰,۰۰۰
	۳,۵	۳,۹	۰,۰۰۰
	۱۸,۵	۲۰,۶	۰,۰۰۰
	۰,۵۰	۰,۶	۰,۰۰۰
ضرب‌المثل‌های مرد	۰,۵۰	۰,۶	۰,۰۰۰
	۰,۵۰	۰,۶	۰,۰۰۰
	۰,۵۰	۰,۶	۰,۰۰۰
	۳,۵	۳۳,۹	۰,۰۰۰

۴. انواع خشونت در ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده توسط زنان و مردان یکسان است. برای بررسی فرضیه این تحقیق از آزمون لگ خطی استفاده شد. جدول ۱۰ نشان می‌دهد که در انواع خشونت بررسی‌شده تعداد خشونت بالقوه و جنینی در ضرب‌المثل‌های مردان

بیشتر از زنان بوده، در حالی که خشونت متبلور به کار رفته در ضرب‌المثل‌های زنان بیشتر از مردان بوده است؛ بنابراین فرضیه مربوطه رد می‌شود.

جدول ۱۰: آزمون لگ خطی برای تعیین انواع خشونت در ضرب‌المثل‌های بررسی شده

Table 10: Log-linear test to determine violence types in proverb

نوع جمله جنسیت انواع خشونت	مشاهده شده		باقیمانده
	تعداد	درصد	
جمله زن بالقوه جنینی متبلور	۳۶,۰۰	۱۹,۹	۰۰۰.
	۲۴,۰۰۰	۱۳,۳۷	۰۰۰.
	۳۰,۰۰۰	۱۶,۶۵	۰۰۰.
جمله مرد بالقوه جنینی متبلور	۴۴,۰۰۰	۲۴,۴	۰۰۰.
	۳۰,۰۰۰	۱۶,۶۵	۰۰۰.
	۱۶,۰۰۰	۸,۸	۰۰۰.

۶. نتیجه

زبان تالشی طبق نظریه‌های زبان‌شناسان بزرگ جهان از شاخه‌های هندواروپایی است و از نظر تاریخی، خویشاوندی و حتی منشأ مشترک با زبان‌های اروپایی، مانند انگلیسی، آلمانی، لاتین و یونانی دارد. عبدلی (۱۳۸۴) اظهار می‌دارد که هنوز در زمان حاضر هم تات‌ها و تالشی‌ها و مازندرانی‌ها به لهجه‌هایی سخن می‌گویند که از بقایای زبان هندواروپایی است و در آغاز زبان مادهای شرقی بوده است.

باوجود اینکه تحقیقات وسیعی در حیطه آواشناسی، واج‌شناسی و نحو زبان تالشی صورت گرفته، ولی ضرب‌المثل‌های موجود در این زبان کهن زیاد مورد مطالعه قرار نگرفته است. بنابراین، این مطالعه با هدف بررسی ارتباط بین متغیر جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت در ضرب‌المثل‌های زبان تالشی از یک‌سو و با در نظر گرفتن اهداف پژوهش از سوی دیگر به منظور یافتن پاسخ‌هایی به سؤالات و فرضیات مطرح شده درخصوص یافته‌های صورت گرفته بحث و آن‌ها را تبیین کرده است.

بر اساس نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده ها به طور کلی می توان نتیجه گرفت که ارتباط معناداری بین جنسیت و ضرب المثل های به کار رفته توسط زنان و مردان بر اساس متغیرهای ادب و خشونت وجود دارد. در این تحقیق که برای بررسی فرضیه اصلی، مقایسه بین محتوای ضرب المثل های به کار رفته توسط زنان و مردان تالش زبان به کار رفته، بی شک این مسئله اثبات شد که جنسیت تأثیر بسزایی در کاربرد ادب و خشونت در ضرب المثل های دو گروه دارد. نتایج این فرضیه با نتایج تحقیقات لکوف^{۲۱} (1973) و تانن^{۲۲} (1990) همسوست و با نتایج تحقیقات اسپندر^{۲۳} (1980) ناهمسوست. از عوامل دخیل در ایجاد و تداوم این شرایط زبانی می توان به خشونت ناشی از وضعیت ژئوپولیتیکی منطقه به سبب محرومیت های فرهنگی و تاریخی در زمینه سیاسی و امنیتی که در نحوه تکلم و گزینش گفتار خشونت آمیز تأثیر داشته است، اشاره کرد، و این مسئله می تواند به سبب این حقیقت باشد که زبان تا میزان قابل توجهی انعکاس دهنده فرهنگ و وضعیت تاریخی گویشوران است.

در ادامه با بررسی اولین فرضیه فرعی تحقیق که از آزمون فای استفاده شد، نشان داده شد که بین سطح ادب و جنسیت گویشور رابطه معناداری وجود دارد. بنابراین، جنسیت گویشور بر سطح ادبی ضرب المثل های استفاده شده تأثیر دارد. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات براون و لوینسون (1987)، همسوست. از جمله عواملی که درخصوص پیدایش و استمرار این ویژگی زبانی در این منطقه ویژه باید اشاره کرد خو گرفتن و طبیعی قلمداد کردن و پذیرش این وضعیت زبانی توسط جامعه زنان و سعی و تلاش غیرمستقیم در ترویج و شیوع آن است. تأثیرپذیری از فرهنگ های هم جوار و دیگر قومیت های ایرانی که در آنها نیز این وضعیت، کم و بیش شیوع و رواج دارد می تواند از دیگر عوامل دخیل باشد.

با تأیید فرضیه فرعی دوم پژوهش، مشخص شد که بسامد انواع خشونت به کار رفته در ضرب المثل های زنان و مردان همچنان بالاست. از این لحاظ، می توان به پایداری دیرینه نظام خانوادگی سنتی - عشیره مردسالاری و تداوم و استمرار آن تا دوران معاصر اشاره کرد. تأثیرپذیری از آموزه ها و قرائت های سنتی و ریشه ای دینی، شایع در سیر تاریخی فرهنگ منطقه و عدم تأثیرپذیری از آموزه های پرتسامح و روشنفکرانه و

پرمدارای دینی را که رواج و شیوع کمتری در سیر تاریخی فرهنگ منطقه دارند، می‌توان از دیگر عوامل این مسئله دانست.

با بررسی سومین فرضیه فرعی پژوهش، نشان داده شد که در مجموع ضرب‌المثل‌های به‌کار رفته از سوی زنان و مردان در این تحقیق، درصد ادب در گفتار زنان بیشتر از مردان بوده است. از طرف دیگر، ادب غیررسمی استفاده‌شده در زنان نسبت به سایر انواع ادب کاربرد بیشتری داشته است. از سویی دیگر، درصد استفاده از ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده در مردان که فاقد ادب باشد، در مقایسه با زنان بیشتر بود. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات جان‌نژاد (۱۳۸۰)، و حمیدی و عامری (۱۳۹۴) همسو بود. از دلایل پیدایش و استمرار این شرایط می‌توان به این نکته اشاره کرد که از دیدگاه زبان‌شناسی اجتماعی، زنان متعلق به طبقه اجتماعی با وجهه بالا به‌سبب اینکه همواره دغدغه حفظ جایگاه و طبقه اجتماعی بالا و وجهه خود را دارند از به‌کارگیری الفاظ و عبارات گونه‌زبانی غیرمؤدبانه خودداری می‌کنند. از سوی دیگر، زنان متعلق به طبقه اجتماعی با وجهه پایین، به‌سبب سعی و اهتمام در راستای ارتقای جایگاه طبقه اجتماعی خود و تلاش در جهت پنهان کردن آن، همواره می‌کوشند که از به‌کارگیری الفاظ و عبارات گونه غیرمؤدبانه زبان پرهیز کنند.

درنهایت با رد فرضیه چهارم پژوهش که به بررسی میزان خشونت در ضرب‌المثل‌های استفاده‌شده در میان زنان و مردان پرداخت، می‌توان دلایل پیدایش و تداوم این نوع خشونت زبانی را وضعیت طبیعی و جغرافیایی مناطق تالش‌نشین از لحاظ کوهستانی بودن دانست که خشونت‌آفرین است و بر خشونت گفتاری و کلامی گویشوران این ناحیه تأثیر گذاشته است.

بنابراین به‌طور کلی می‌توان گفت زنان و مردان با توجه به انتظارات جامعه، نقش و عملکرد متفاوتی در حوزه‌های خاص دارند. این امر که سبب بروز تفاوت در رفتار اجتماعی آن‌ها می‌شود، بر روی رفتار زبانی آن‌ها نیز اثرگذار است. مردان در تمام گروه‌های سنی چه در میان هم‌جنسان و چه در میان افراد از هر دو جنس بیشتر از زنان از ضرب‌المثل‌های عامه استفاده می‌کنند. درحالی‌که زنان در تعاملات و مکالمات روزمره خود تلاش می‌کنند از راهبردهای محاوره‌ای استفاده کنند و نمی‌خواهند

رابطه بین جنسیت و وجود انواع ادب و خشونت کلامی... _____ ملاحح شعبانی میناآباد

نسبت به طرف مقابل خود حس برتری داشته باشند. زنان در گفت و گوهایشان تلاش می کنند تا تفاوت در عقاید را به حداقل برسانند تا به اتفاق نظری برسند و این توافق رابطه را بهبود می بخشد و تضمین می کند، حتی اگر آنان از تصمیم نهایی رضایت کامل نداشته باشند. بنابراین، جنسیت در مفهوم تلفیقی آن، یکی از مؤلفه های هویت های فردی و اجتماعی است، به همین دلیل رابطه زبان و جنسیت زیرمجموعه ای از رابطه زبان و هویت است. به این ترتیب، در مطالعات زبان شناختی جنسیت، زبان و رفتار زبانی سرمایه نمادین بیان هویت های جنسی تلقی می شود.

پی نوشت ها

1. politeness linguistics
2. verbal violence
3. Minaabad
4. phonetic
5. lexical
6. morphology
7. syntactic
8. Brown & Levinson
9. Goffman
10. Wardhaugh
11. Tannen
12. Fraser
13. conversational maxim
14. cooperative principle
15. Grice
16. quality
17. quantity
18. relevance
19. manner
20. Spielberger
21. Lakoff
22. Tannen
23. Spender

منابع

- جان‌نژاد، م. (۱۳۸۰). *زبان و جنسیت: پژوهش زبان‌شناختی اجتماعی تفاوت‌های زبانی میان گویشوران مرد و زن ایرانی در تعامل مکالمه‌ای*. پایان‌نامه دکتری زبان‌شناسی. دانشگاه تهران.
- حمیدی، ف.، و عامری، پ. (۱۳۹۴). *خلاقیت و نوگرایی در جنسیت‌زدایی از زبان‌های محاوره‌ای و عرفانی. زن در فرهنگ و هنر*، ۳، ۳۸۹-۴۰۴.
- عبدلی، ع. (۱۳۸۴). *تالش زادگاه زرتشت*. تهران: انتشارات انجمن تالشان مقیم تهران (خانه تالش).
- محمدخانی، پ.، رضایی دوگانه، ا.، محمدی، م.، و آزاد مهر، ه. (۱۳۸۵). *شیوع الگوی خشونت خانوادگی، ارتکاب با تجربه آن در مردان و زنان. رفاه اجتماعی*، ۲۱، ۲۰۵-۲۲۵.
- میرزایی، آ. (۱۳۹۵). *بررسی الگوهای خشونت کلامی بر اساس فرایندهای بینافردی*. تهران: نویسه.
- نوشین‌فر، و. (۱۳۸۱). *زبان و جنسیت. دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه بیرجند*، ۲، ۱۸۱-۱۸۸.

References

- Abdoli, A. (2005). *Talesh birthplace of Zoroastrianism* (in Farsi). Taleshan Society of Tehran.
- Brown, P., & Levinson, S. C (1987). *Politeness, some universals in language usage*. Cambridge University Press.
- Fraser, B. (1990). Perspectives on Politeness. *Journal of Pragmatics*, 14, 219-36.
- Goffman, E. (1967). *Stigma notes on management of spoiled identity* (translated into Farsi by Masood Kyanpour). Markaz Publication.
- Grice, H. P. (1975). *Logic and conversation*. In P. Cole and J. Morgan (eds.) *Syntax and semantics 3: speech acts*. Academic Press. 41-58.
- Hamidi, F., & Ameri, P. (2015). Creativity and modernism in the deconstruction of mystical and conversational languages. *Women in Culture and Art*, 7(3), 389-404.
- Jannejad, M. (2001). *Language and gender; social linguistic research in linguistic, differences between Iranian male and female speakers in conversational interaction*. PhD Linguistic Thesis, University of Tehran, Tehran, Iran.
- Lakoof, R. (1973). *The logic of politeness; or minding your p's and q's*. In papers from the ninth regional meeting of the Chicago Linguistic Society. Chicago Lingyistic society, pp. 292-305.

- Mirzaei, A. (۲۰۱۶). *Investigating patterns of verbal violence based on interpersonal processes* (in Farsi). Publishing.
- MohammadKhani, P., RezaeiDougah, A., Mohammadi, M., & AzadMehr, H. (2006). Prevalence of domestic violence patterns, its experiential commitment in men of weights. *Social Welfare Quarterly* 21, 225-205.
- NooshinFar, N. (2002). Language and gender. *Faculty of Literature and Humanities, Birjand University*, 2, 181-188.
- Spender, D. (1980). *Man-made language*. Pandora.
- Spielberger, Ch. D. (1971). Notes and comments Trait-state anxiety and motor behavior. *Journal of Motor Behavior*, 3(3), Published online in 2013.
- Tannen, D. (1990). *The power of talks who gets heard and why*. Harward Business Review, September.
- Wardhaugh, R. (2006), *An introduction to sociolinguistic*. Blackwell Publishing.

